

KRISTIN
HANNAH
frontul de
acasă

Traducere din limba engleză și note
ALEXANDRA AXINTE – CRISTEA

LITERA

București
2020

Prolog

1982

Pentru ea, unele familii erau – cum să le spunem – ca parcurile bine îngrijite, cu borduri pline cu narcise și copaci cu coroane uriașe, la umbra cărora te poți ascunde de soarele dogoritor al verii. Alte familii, și asta o știa din proprie experiență, erau precum câmpurile de bătălie, însângerate și întunecate, pline de șrapnel și membre împrăștiate.

Deși avea doar șaptesprezece ani, Jolene Larsen știa multe despre război. Crescuse în mijlocul unei căsnicii care mergea prost.

De Sfântul Valentin era cel mai rău. Atmosfera de acasă era mereu tensionată, însă exact când venea această sărbătoare, iar la televizor rula reclame pentru flori, ciocolate și inimioare roșii în staniol, dragostea devenea o armă în mâinile nepăsătoare ale părinților ei.

Totul începea cu băutura, bineînțeles. Mereu băutura. Pahare pline cu whisky, care se umpleau, iar și iar. Aceasta era însă doar deschiderea. Urmau țipetele și plânsetele, apoi lucrurile zburau prin casă. Ani buni, Jolene își tot întrebase mama de ce n-o luase ca să fugă împreună de tatăl ei, în toial noapții. Răspunsul mamei era mereu același: „Nu pot, îl iubesc“.

Uneori plângea când rostea aceste teribile cuvinte, alteleori amărăciunea ei devenea mult mai palpabilă, însă până la urmă, nici nu mai conta cum o spunea. Conta doar realitatea tristă a unei iubiri neîmpărtășite.

„Jos, cineva țipă, ni și cărți

„Probabil mama.“

Apoi se auzi un trosnet – ca și cum ceva mare se izbise de perete. O ușă trântită zgomotos. „Probabil tata.“

Ieși furios din casă, trântind ușa în urma lui. Avea să se întoarcă până mâine sau poimâine sau când i s-or termina banii. Avea să se întoarcă furișându-se prin bucătărie, treaz și plin de remușcări, mirosind a băutură și a țigări. Mama se va repezi să-l ia în brațe, suspirând: „Of, Ralph... m-ai speriat... Îmi pare tare rău, te rog mai dă-mi o șansă, știi doar cât de mult te iubesc...“

Jolene se îndreptă către dormitorul ei cu tavan în pantă atât de abruptă, încât trebuia să plece capul, ca să nu se lovească de bârnele din lemn. În camera ei era o singură sursă de lumină – un bec care atârna din tavan, ca ultimul dinte din gura unui bătrân, șubred și gata oricând să cadă.

Deschise ușa, ascultând.

„E gata, oare?“

Se strecură în jos pe scara îngustă, auzind cum treptele gemeau sub greutatea ei. Își găsi mama în sufragerie, întinsă pe canapea, cu o țigară Camel aprinsă, atârându-i între buze. Din țigară se scurgea cenușă, care i se așternea în poală. Rămășițele scandalului erau toate împrăștiate pe podea: sticle și scumiere sparte și cioburi din plin.

În urmă cu câțiva ani, Jolene ar fi încercat s-o aline pe mama ei. Prea multe asemenea nopți își spuneau însă cuvântul. Acum o enerva întreaga situație, ostentivă de mariajul dramatic al părinților ei.

Nimic nu se schimba și Jolene era de fiecare dată nevoită să curețe mizeria lăsată în urma lor. Își croi drum printre cioburi și ingenuche alături de mama ei.

– Pe asta dă-o la mine, spuse obosită și stinse țigara aprinsă în scumiera de pe podea.

Mama ridică spre ea doi ochi triști și obrajii brăzdați de lacrimi:

– Cum să trăiesc fără el?

Și ca un răspuns, ușa se deschise larg. Răcoarea nopții pătrunse în cameră, aducând cu ea un iz de ploaie și de pini.

– S-a întors!

Mama o dădu la o parte pe Jolene și fugi spre bucătărie.

„Te iubesc, scumpule, îmi pare tare rău“, o auzi spunând. Jolene se ridică încet și întoarse capul. Părinții ei erau înlănțuiți într-o îmbrățișare ca-n filme, rezervată îndrăgostiților care se reunesc la finele unui război. Mama se agăță de el disperată, apucându-l de cămașa în carouri.

În beția lui, tatăl părea că s-ar fi sprijinit total pe mama ei. Însă asta era imposibil. Era un ins imens, înalt și lat în umeri, cu mâini mari cât platourile pentru servit curcanul. Mama era fragilă și albă ca o coajă de ou. De la el moștenise Jolene statura.

– Nu poți să mă părăsești! strigă mama ei, balmăjind cuvintele.

Tatăl privi în altă parte. Pentru o fracțiune de secundă, Jolene văzu durerea din ochii lui – durerea și, mai grav, rușinea, pierderea și regretul.

– Am nevoie să beau un pahar, spuse el cu o voce înăsprită după ani întregi de fumat țigări fără filtru.

O luă pe mama de mână și o târî prin bucătărie. Năucă și cu un zâmbet tâmp, ea îl urmă împleticindu-se, nepăsătoare că mergea în picioarele goale.

Jolene înțelese ce avea de gând tatăl ei abia când acesta deschise ușa din spate.

– Nu! țipă ea, împiedicându-se în încercarea de a fugi după ei.

Afară era o noapte întunecată și rece de februarie. Ploaia ciocănea în acoperiș și curgea în pâraie pe marginea jgheburilor.

Camionul închiriat, cu care tatăl transporta lemne, singurul lucru de care acestuia îi păsa cu adevărat, zăcea ca o insectă enormă pe alee. Jolene fugi spre veranda de lemn, mai-mai să se împiedice de un fierăstrău.

Mama se opri în fața ușii pasagerului și privi spre ea.

Ploaia îi lipea părul de obrajii scobiți și îi făcea rimelul să curgă. Ridică o mână, palidă și tremurândă și o flutură.

– Fugi din ploaie, Karen! țipă tatăl ei și mama se conformă imediat.

Într-o secundă, ambele uși se trântiră. Mașina dădu în marșarier, se așternu la drum și dispăru în noapte.

Și uite așa, Jolene se trezi din nou singură.

„Patru luni“, își zise plictisită. Încă patru luni și avea să termine liceul, putând să plece de acasă.

Acasă. Orice ar fi însemnat asta pentru ea.

Dar ce avea să facă? Încotro să meargă? N-avea bani de facultate și orice ar fi reușit să strângă Jolene din muncă, părinții ei găseau invariabil și „împrumutau“. N-avea bani nici măcar pentru o primă lună de chirie.

Nu știa cât stătuse acolo, gândindu-se, îngrijorându-se și privind cum ploaia prefăcea drumul în nămol; tot ce știa era că, la un moment dat, văzu un fulger de o culoare imposibilă, nefirească, în întuneric.

Roșu. Culoarea sângelui, focului și pierderii.

Când mașina poliției parcă în curtea ei, nu fu câtuși de puțin surprinsă. O surprinse însă cum se simți, când îi spuseră că părinții ei muriseră.

O surprinse cât de tare putu să urle.

Capitolul 1

Aprilie 2005

La cea de-a patruzeci și una aniversare, Jolene Zarkades se trezi cu noaptea în cap, la fel ca-n fiecare zi. Atentă să nu-și trezească soțul adormit, se dădu jos din pat, își puse hainele de alergare, își prinse părul lung și blond în coadă și ieși din casă.

Era o frumoasă zi de primăvară cu cer albastru, senin.

Prunii care-i străjuiau aleea erau înfloriți. Petale mici și rozalii pluteau deasupra pajiștii înverzite. Peste drum, Puget Sound era de un albastru-închis și vibrant.

Munții Olimpici acoperiți de zăpadă se ridicau maiestuoși spre cer. Vizibilitate perfectă.

Alergă pe drumul către plajă preț de vreo 5 kilometri și apoi se întoarse spre casă. Când reveni pe alee, era roșie la față și respira greoi.

Ajunsă pe verandă, își croi drum printre mobilierul încropit, din piese de lemn și răchită, și intră în casa de unde venea o aromă ispitoare de cafea proaspăt râșnită, amestecată cu izul înțepător al fumului de lemn ars.

Primul lucru pe care-l făcu fu să pornească televizorul din bucătărie. Deja era dat pe CNN. În timp ce-și turnă cafeaua, așteptă nerăbdătoare știri despre războiul din Irak.

În dimineața aceea nu se raportaseră conflicte armate. Nici un soldat – sau nici un prieten – nu-și pierduse viața peste noapte.

„Slavă Cerului!” își spuse. Luă cafeaua cu ea sus și trecu pe lângă dormitoarele fiicelor ei, în drum către al său. Era încă devreme. Poate ar trebui să-l trezească pe Michael cu un sărut prelung și dulce. Așa, ca o invitație. Oare cât trecuse de când nu mai făcuseră dragoste dimineța? Mai bine zis, de când nu mai făcuseră dragoste? Nu-și mai putea aminti. Ziua ei de naștere părea momentul ideal să schimbe asta. Deschise ușa.

– Michael?

Patul lor enorm era gol. Nefăcut. Tricoul negru al lui Michael, cel în care dormise, zăcea aruncat pe podea. Îl ridică și-l împături cu grijă în trei părți egale.

– Michael? întrebă din nou și deschise ușa de la baie.

Un abur dens îi blocă privirea.

Totul era alb – gresia, toaleta, blaturile. Ușa de sticlă a dușului era deschisă, dezvăluind un spațiu gol. Un prosop umed era aruncat peste bazin, la uscat. Pe oglinda de la chiuvetă se prelingeau stropi de umezeală.

Trebuie că e deja jos, în biroul lui. Sau poate plănua o mică surpriză de ziua ei. Cel puțin așa obișnuia să facă...

După un duș rapid, își perie părul lung și ud și-l legă apoi într-o buclă la baza gâtului, cât se privi în oglindă. Chipul ei avea trăsături ferme și ascuțite: pomeții înalți și sprâncenele groase și castanii îi puneau în evidență ochii verzi și gura un pic cam mare.

Majoritatea femeilor de vârsta ei se machiau și-și vopseau părul, însă Jolene n-avea timp de așa ceva. Părul ei blond-cenușiu se întunecase un ton sau două, odată cu trecerea anilor, și un mănunchi de riduri fine începuseră să mijească în colțurile ochilor.

Își puse salopeta de zbor și merse să le trezească pe fete, dar și camerele lor erau goale.

Fetele se aflau deja în bucătărie. Betsy, în vârstă de doisprezece ani o ajuta pe Lulu, sora ei de numai patru ani, să pună masa. Jolene o pupă pe Lulu pe obrazul bucălat și roz.

– La mulți ani, mami! strigară la unison.

Și brusc, Jolene simți o dragoste arzătoare pentru copile și pentru viața ei. Știa cât de rare pot fi aceste momente. Cum să nu știe, mai

ales după cum fusese crescută? Se întoarse către fetele ei zâmbind – sau mai bine spus, radiind.

– Mulțumesc, fetelor. E o zi frumoasă când împlinești 41 de ani.

– Dar sunt atât de mulți ani! spuse Lulu.

– Ești sigură că ești așa bătrână?

Jolene deschise frigiderul râzând.

– Tatăl vostru unde e?

– A plecat deja, zise Betsy.

Jolene se întoarse.

– Serios?

– Pe bune, răspunse Betsy, privind-o cu atenție.

Jolene schiță un zâmbet forțat.

– Cel mai probabil îmi pregătește o surpriză, după serviciu. Ei bine, eu zic să dăm o petrecere după școală. Doar noi trei. Cu prăjituri. Cum vi se pare?

– Cu prăjituri! țipă Lulu, bătând din palmele-i dolofane.

Jolene putea să se supere pe firea uitucă a lui Michael, dar ce rost ar fi avut? Fericirea era un sentiment pe care știa cum să-l aleagă. Așa că alese să nu se gândească la lucrurile care o supărau; astfel, ele dispăreau. Pe lângă asta, pasiunea lui Michael pentru munca lui era unul dintre lucrurile pe care le admira cel mai mult la el.

– Mami, mami, să ne jucăm de-a prăjitura! țipă Lulu, săltând în scaun.

Jolene privi către fiica ei cea mică.

– Cuiva îi place cuvântul prăjitură.

Lulu ridică mâna.

– Mie! Mie-mi place!

Jolene se așeză lângă Lulu și întinse mâinile. Lulu le plesni imediat cu palmele.

– Prăjitură, prăjitură, brutarul mi-a făcut o...

Jolene se opri să observe cum chipul lui Lulu se luminează în expectativă.

– Piscină! zise Lulu.

– Fă-mi o piscină cât de repede poți! Sap-o, netezește-o și umple-o cu albastru, ca eu să înot în ea cu Lulu a mea.

Respe Jolene îi dădu fiicei sale o ultimă bătaie ușoară peste mână și apoi se ridică să pregătească micul dejun.

– Fugi să te îmbraci, Betsy. Plecăm într-o jumătate de oră.

Și exact la timp, Jolene își conduse fetele la mașină. O duse pe Lulu la grădiniță și o lăsă acolo după ce-i dădu un pupic din toată inima. Apoi se îndreptă spre școala generală, așezată pe creasta unei coline cu iarbă din abundență.

Apropiindu-se de trecere, încetini și trase pe dreapta.

– Să nu cumva să ieși din mașină! zise Betsy tăios, din penumbra banchetei din spate. Ești în uniformă.

– Presupun că nu facem vreo excepție de ziua mea, răspunse Jolene, căutându-și fiica cu privirea în oglinda retrovizoare.

În ultimele luni, fetița ei băiețoasă, adorabilă și amabilă cu toată lumea se transformase într-o puberă hormonală care se rușina din orice – mai ales din cauza unei mame care nu era precum celelalte.

– Miercuri e Ziua Carierelor, îi aminti Jolene.

Betsy suspină.

– Chiar trebuie să vii?

– Profesoara ta m-a invitat. Promit să nu vorbesc urât și să nu scuipe pe jos.

– Chiar nu-i nimic de râs. Nici un copil șmecher n-are mama în armată. Doar n-o să porți costumul de zbor, nu-i așa?

– Cu asta mă ocup, Betsy. Cred că tu ar trebui să...

– Mi-e indiferent.

Betsy apucă rucsacul greu – aparent nu era cel pe care și-l dorise; cu o zi în urmă ceruse unul nou – și ieși din mașină, îndreptându-se grăbită spre două fete care stăteau sub drapel. Mai nou, părerea acestor două fete, Sierra și Zoe, era tot ce conta pentru Betsy. Voia cu orice preț ca ele s-o accepte. Și, aparent, o mamă care pilota elicopterele Gărzii Naționale era un motiv de mare jenă.

Pe măsură ce Betsy se apropia de ele, fetele o ignorară cu bună-știință, întorcându-i spatele la unison, ca un banc de pești care se îndepărta de pericol.

Jolene strânse mai tare volanul, înjurând printre dinți.

Betsy părea demoralizată și stânjenită. Avea umerii căzuți și bărbia lăsată. Bătu rapid în retragere, prefăcându-se că nici n-avea de gând să meargă spre cele care odinioară-i fuseseră cele mai bune prietene. Intră singură în clădirea școlii.

Jolene căzu pe gânduri, suficient s-o claxoneze cineva. Simți întru totul durerea din sufletul fiicei sale. Dacă era ceva ce putea să înțeleagă, acela era sentimentul de a fi respins. Doar așteptase la nesfârșit ca părinții ei s-o iubească. Trebuia s-o învețe pe Betsy să fie puternică, să aleagă fericirea. Nimeni nu te poate răni dacă nu-i lași s-o facă. Atacul e cea mai bună apărare.

În fine, porni mașina și plecă din loc. Traversând traficul de dimineață, o luă pe un drum lateral spre Liberty Bay.

Intră pe alea de lângă casa ei și merse până la vecini – care aveau o casă mică și albă, făcută de mâna lor și lipită de un service auto – și claxonă.

Prietena ei cea mai bună, Tami Flynn, ieși din casă îmbrăcată în costum de zbor, cu părul lung și negru prins într-un coc lejer.

Jolene putea să jure că nici un rid nu brăzda fața lată și cafenie a lui Tami, care la rândul-i putea să jure că asta se datora exclusiv genelor ei amerindiene. Se cunoscuseră în adolescență – două tinere de optsprezece ani care se înrolaseră, neștiind ce altceva să facă cu viața lor. Amândouă se calificaseră din liceu la școala de zbor, în programul de formare al piloților pentru elicoptere. Pasiunea pentru zbor le adusesese împreună. O viziune comună asupra vieții dăduse naștere unei prietenii de nezdruccinat. Își petrecuseră zece ani din viață în armată împreună și apoi se transferaseră la Gardă, când căsniciile și copiii începuseră să le îngreuneze serviciul activ.

La patru ani după ce Jolene și Michael se mutaseră în casa din Liberty Bay, Tami și Carl cumpăraseră terenul de alături.

Tami și Jolene rămăseseră gravide în același timp, împărțind acele nouă luni magice, încurajându-se una pe cealaltă. Soții lor n-aveau nimic în comun, așa că nu deveniră acel gen de prieteni ce călătoresc cu familiile altora, însă Jolene era liniștită în această privință. Ce conta cu adevărat era că ea și Tami își fuseseră mereu alături. Prietene adevărate.

„Țin de șase” însemna că un elicopter era chiar în spatele tău, zburând în poziția care indică ora șase pe cadranul ceasului. Ce voia cu adevărat să spună era: îți păzesc spatele.

Îți păzesc spatele. Asta găsisese Jolene în armată, în Gardă și în Tami. Îți păzesc spatele.

Garda le oferise tot ce era mai bun din cele două lumi – puteau să fie mame cu normă întreagă, în timp ce-și serveau țara, rămânând în armată și pilotând elicoptere. Zburau împreună cel puțin două dimineți pe săptămână și în timpul weekendurilor de instrucție. Era cel mai tare serviciu cu jumătate de normă din toată lumea!

Tami se sui pe scaunul pasagerului și închise ușa.

– La mulți ani, zburătoareo!

– Hai mersi, rânji Jolene. Ziua mea, muzica mea, da?

Dădu mai tare volumul CD-playerului și din difuzoare începu să bubuie melodia „Purple Rain” a lui Prince.

Vorbiră tot drumul până în Tacoma, despre toate și nimic; și atunci când nu vorbiră, cântară melodii din tinerețea lor – hituri de Prince, Madonna și Michael Jackson. Trecură de baza militară Murray, reședința Gărzii, și merseră până în Fort Lewis, unde erau găzduite aeronavele Gărzii.

În vestiar, Jolene își regăsi geanta de zbor greoaie, plină cu echipament de supraviețuire. Aruncând-o peste umăr, o urmă pe Tami în birou, își confirmă încă un zbor – la perioada de instrucție sau AFTP¹; se înregistrează ca să fie plătită. Se îndreptă apoi spre pista de decolare, punându-și casca din mers.

Echipajul era deja acolo, pregătind un Black Hawk pentru zbor. Elicopterul părea o pasăre de pradă enormă, gata să se repeadă la cerul senin și albastru. Îl salută pe șeful de echipă, făcu verificările standard înainte de decolare, conduse o ședință de instruire a echipei și apoi se urcă în partea stângă a carlingii, pe locul pilotului. Tami se sui și ea în dreapta și-și puse casca.

– Comenzile de sus și disjunctoarele verificate, spuse Jolene, urcând elicopterul.

Motoarele se treziră la viață. Paletele rotorului se puseră în mișcare, mai încetișor la început, apoi mai repede, scheunând ascuțit.

– Gardă la sol. Prădător opt-nouă, deconectează-ne! spuse Jolene în microfon. Schimbă frecvența. Alo, turnul de control. Aici Prădător opt-nouă, gata de decolare.

Începu apoi o reprezentație rafinată de balansare, pentru a ridica elicopterul. Aparatul de zbor urcă încet în aer. Jolene mânuie comenzile cu precizia unui expert, cu mâinile și picioarele în continuă mișcare. Urcară în înaltul unui cer albastru senin, unde raiul era pretutindeni în jurul lor. Jos de tot, copacii înfloriți formau o spectaculoasă paletă de culori. Un râu de adrenalină pură i se revărsă în vene. Doamne, cât iubea să fie aici!

– Doamnă comandant, am auzit că e ziua ta, spuse șeful echipajului la microfon.

– Normal că e, răspunse Tami rânjind. De ce crezi că e la ghidon?

Jolene rânji și ea către prietena ei, savurând pe deplin acest sentiment, de care avea nevoie ca de aer. Nu-i păsa că îmbătrânea sau că făcuse riduri și n-avea vreun gând să încetinească pasul.

– 41 de ani. Nici că pot sărbători mai bine.

Orășelul Poulsbo din statul Washington ședea ca o fetiță cochetă pe malul golfului Liberty. Primii coloniști aleseră acest loc fiindcă le amintea de patria lor nordică, cu ape albastre liniștite, munți înalți și dealuri verzi, luxuriante. Ani mai târziu, acești strămoși pelerini începură să-și construiască magazinele de-a lungul străzii Front, ornându-le cu accente scandinave. Pretutindeni, vedeai numai acoperișuri ascuțite și decorațiuni ondulate.

Conform legendei familiei Zarkades, decorațiunile îi spusese ceva mamei lui Michael, care, de cum pășise pe strada Front, știuse că acolo avea să locuiască. Zeci de magazine nostime, inclusiv cel deținut de mamă, le vindeau turiștilor tot soiul de frumoase mărunțișuri artisanale.

Se afla la mai puțin de 15 kilometri de centrul orașului Seattle în linie dreaptă, deși acești câțiva kilometri erau o navetă care le dădea mari bătaii de cap. Cândva în ultimii ani, Michael încetase să observe

¹ Additional Flight Training Period - perioadă suplimentară de instrucție de zbor